

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 1119
Podgorica, 21.09.2011. godine

PLAN RADA
AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
ZA 2012. GODINU

Podgorica, septembar 2011. godine

S A D R Ž A J:

1. UVOD

2. AKTIVNOSTI

2.1. Normativne aktivnosti

2.2. Redovne i tekuće aktivnosti

2.3. Digitalizacija

2.4. Međunarodna saradnja

3. MATERIJALNO, TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

1. UVOD

Plan rada Agencije za elektronske medije sadrži pregled aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju njenih obaveza direktno propisanih zakonom ili relevantnim podzakonskim aktima.

Normativni osnov za izradu Plana rada Agencije za elektronske medije čine Zakon o medijima, Zakon o elektronskim medijima, Zakon o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore, Zakon o autorskom i srodnim pravima, Zakon o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine, Zakon o elektronskim komunikacijama, Zakon o digitalnoj radio-difuziji i Zakon o inspeksijskom nadzoru.

Zakonom o elektronskim medijima uređeni su nadležnosti, status i izvori finansiranja Agencije za elektronske medije, kao nezavisnog regulatornog organa za oblast AVM usluga koji vrši javna ovlaštenja u skladu sa ovim zakonom.

U okviru svojih nadležnosti Agencija predlaže program razvoja sektora AVM usluga; u saradnji sa regulatornim organom za elektronske komunikacije priprema stručne osnove za izradu plana namjene radio-frekvencijskih opsega, u dijelu koji se odnosi na zemaljsku radio-difuziju; daje saglasnost na predlog plana raspodjele radio frekvencija, u dijelu koji se odnosi na zemaljsku radio-difuziju; daje mišljenje regulatornom organu za elektronske komunikacije o potrebi određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom, ako se na osnovu analize utvrdi da određeno relevantno tržište usluga elektronskih komunikacija, koje predstavljaju uslov za pružanje i /ili pristup AVM uslugama, nije dovoljno konkurentno; izdaje odobrenja za pružanje AVM usluga (odobrenja za emitovanje i odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev); utvrđuje visinu naknada za izdavanje i korišćenje odobrenja za pružanje AVM usluga; vodi registre pružalaca AVM usluga i elektronskih publikacija; odlučuje o prigovorima fizičkih i pravnih lica u vezi sa radom pružalaca AVM usluga; vrši nadzor nad primjenom zakona; donosi i sprovodi podzakonske akte za sprovođenje zakona.

Zakon o digitalnoj radio-difuziji, usvojen sredinom 2011. godine, donio je rješenja koja bi trebalo da ubrzaju proces prelaska sa analognih na digitalne sisteme emitovanja. Njihova će primjena u značajnoj mjeri zavisiti od dinamike realizacije prve nacionalne mreže za digitalno emitovanje (prvi MUX).

Zbog neusaglašenosti pojedinih zakonskih rješenja sa očekivanom dinamikom puštanja u rad prvog MUX-a, može doći do kašnjenja sa cijelim procesom. Sve će to uticati na mjere i aktivnosti koje bi Agencija trebala i mogla da sprovede kako bi se obezbijedio kontinuitet u radu postojećih TV emitera, na koje će ovaj proces imati suštinski uticaj.

Agencija je bila primorana da ponovo uspostavlja stabilne izvore finansiranja kako bi obezbijedila opstanak, održivost i samostalnost koju podrazumijeva društvena pozicija istinski nezavisnog regulatora u Crnoj Gori. Sa druge strane, oblast elektronskih medija je i dalje izložena kompleksnoj materijalno-finansijskoj situaciji sa kojom se suočavaju pružaoci AVM usluga u Crnoj Gori, što će uticati na mogućnost blagovremenog izmirivanja obaveza prema Agenciji, a time i na stabilnost njenog finansiranja.

Imajući u vidu činjenicu da je tokom 2011. godine izrađen i usvojen veliki broj podzakonskih akata, u skladu sa nadležnostima iz Zakona o elektronskim medijima, najveći dio aktivnosti tokom 2012. godine će biti usmjeren na praćenje i unapređivanje njihove implementacije i daljeg jačanja održivog sistema regulacije elektronskih medija u Crnoj Gori.

2. AKTIVNOSTI

2.1. NORMATIVNE AKTIVNOSTI

Shodno svojim zakonskim ovlaštenjima i obavezama, glavna aktivnost Agencije za elektronske medije odnosiće se na usaglašavanje normativnog okvira u ovoj oblasti sa odredbama Zakona o elektronskim medijima.

U tom kontekstu, u 2012. godini se planira priprema i/ili donošenje sljedećih akata:

2.1.1. AKTI KOJE USVAJA SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

1. PROGRAM RAZVOJA SEKTORA AVM USLUGA U CRNOJ GORI

Sadržaj aktivnosti:

Saglasno članu 7 Zakona o elektronskim medijima, Vlada Crne Gore donosi program razvoja sektora AVM usluga. Ovaj akt naročito sadrži: viziju; opšte i konkretne ciljeve; mehanizme za postizanje ciljeva; dinamiku realizacije, očekivani razvoj strukture i vrste pružalaca AVM usluga, kao i druga pitanja koja su od značaja za razvoj sektora AVM usluga. Njegov predlog utvrđuje Savjet Agencije za elektronske medije, nakon sprovedene javne rasprave. Imajući u vidu značaj ovog dokumenta za sprovođenje politike u sektoru AVM usluga u Crnoj Gori, u toku 2012. godine treba da:

- a) Agencija pripremi radnu verziju programa razvoja sektora AVM usluga koji bi u formi nacрта usvojio Savjet Agencije i uputio ga na javnu raspravu.
- b) Savjet Agencije sprovede javnu raspravu povodom nacрта programa razvoja sektora AVM usluga.

Pravni osnov: ZEM, čl. 7 i 14.

Rokovi:

- za aktivnost pod a): 3. kvartal 2012.
- za aktivnost pod b): 4. kvartal 2012.

2. IZMJENE I DOPUNE PRAVILNIKA O VISINI, NAČINU UTVRĐIVANJA I PLAĆANJA NAKNADA ZA REGISTRACIJU I NAKNADA PO OSNOVU IZDATIH ODOBRENJA ZA PRUŽANJE AVM USLUGA

Sadržaj aktivnosti:

Imajući u vidu usvajanje Zakona o digitalnoj radio-difuziji moraju se izvršiti izmjene i dopune akta kojim se bliže propisuje visina, način utvrđivanja i plaćanja naknada za registraciju i naknada po osnovu izdatog odobrenja za pružanje AVM usluga posredstvom digitalnih sistema emitovanja odnosno distribucije radijskih i TV programa.

Nacrt pravilnika će razmotriti i usvojiti Savjet Agencije i uputiti ga na javnu raspravu. Nakon javne rasprave biće sumirani njeni rezultati, ugrađeni odgovarajući predlozi i sugestije i pripremljen predlog pravilnika koji će usvojiti Savjet Agencije.

Pravni Osnov: ZEM, član 12.
ZDIG, član 17.

Rok: Prvi kvartal 2012.g.

3. PRAVILNIK O SPROVOĐENJU USLOVA VEZANIH ZA MINIMALNE PROGRAMSKE KVOTE ZA EVROPSKA AUDIOVIZUELNA DJELA

Sadržaj aktivnosti:

Članom 60 Zakona o elektronskim medijima, evropska audiovizuelna djela su definisana kao djela koja nastaju u državama članicama Evropske unije, u državama potpisnicama Evropske konvencije o prekograničnoj televiziji, te djela nastala kao koprodukcija saglasno sporazumima koji se odnose na audiovizuelni sektor zaključenim između država članica Evropske unije i drugih država, a koja ispunjavaju uslove definisane u svakom od tih sporazuma.

Članom 61 Zakona propisano je da je emiter dužan da obezbjedi da evropska audiovizuelna djela čine najmanje 51% njegovog godišnjeg vremena emitovanja. Takođe je propisano da je emiter, koji ne postigne navedeni obim učešća evropskih, dužan da svake godine poveća učešće tih djela u odnosu na prošlu godinu, pri čemu najmanji početni obim ovih djela ne može biti manji od 5% godišnjeg vremena emitovanja. Istim članom je propisano da Savjet Agencije propisuje bliže uslove za povećavanje obima učešća evropskih audiovizuelnih djela. Pri tome, treba imati u vidu da se ove obaveze ne odnose na emitere koji imaju odobrenja za emitovanje na lokalnom i regionalnom nivou, emitere koji nijesu povezani u regionalne ili nacionalne mreže, na neprofitne emitere i emitere radijskog programa.

Članom 82 Zakona propisano je da je pružalac AVM usluge na zahtjev dužan da promoviše proizvodnju i pristup evropskim djelima ulaganjem u proizvodnju ili kupovinom prava na evropska djela, te uključivanjem i/ili isticanjem evropskih djela u katalog programa koje nudi.

Članom 158 Zakona početak primjene navedenih obaveza je odložen za januar 2013.g. Imajući to u vidu, tokom 2012. godine treba definisati uslove za početak njihove primjene i omogućiti emiterima da se blagovremeno pripreme za njihovu implementaciju.

Imajući u vidu obavezu Savjeta Agencije da podnese izvještaj Evropskoj komisiji o sprovođenju ovih zakonskih odredbi najkasnije do 31. decembra 2014. godine, kao i svake dvije godine nakon toga, neophodno je definisati rješenja i standarde kojima bi se ispunila navedena obaveza.

Nacrt pravilnika će razmotriti i usvojiti Savjet Agencije i uputiti ga na javnu raspravu. Nakon javne rasprave biće sumirani njeni rezultati, ugrađeni odgovarajući predlozi i sugestije i pripremljen predlog pravilnika koji će usvojiti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, članovi 14, 61, 64 , 82 i 158.

Rok: Treći kvartal 2012.g.

4. PRAVILNIK O SPROVOĐENJU USLOVA VEZANIH ZA MINIMALNE PROGRAMSKE KVOTE ZA DJELA NEZAVISNIH PROIZVOĐAČA

Sadržaj aktivnosti:

Članom 62 Zakona o elektronskim medijima propisano je da su nezavisni proizvođači audiovizuelnih djela pravno ili fizičko lice koje je registrovano za obavljanje djelatnosti proizvodnje audiovizuelnih djela i ima sjedište u Crnoj Gori ili u državi članici Evropske unije, koje nije uključeno u organizacionu strukturu emitera, u kojem emiter televizijskog programa ima do 25% učešća u kapitalu ili do 25% upravljačkih, odnosno glasačkih prava, te koji po narudžbi jednog emitera televizijskog programa ostvaruje najviše polovinu svoje godišnje proizvodnje.

Članom 63 Zakona propisano je da učešće audiovizuelnih djela nezavisnih proizvođača u godišnjem programu emitera televizijskog programa mora iznositi najmanje 10%. Takođe je propisano da je emiter, koji ne postigne navedeni obim učešća audiovizuelnih djela, mora svake godine povećavati učešće tih djela u skladu sa uslovima za povećavanje obima učešća djela nezavisnih proizvođača, koje propisuje Savjet Agencije. Pri tome, treba imati u vidu da se ove obaveze ne odnose na emitere koji imaju odobrenja za emitovanje na lokalnom i regionalnom nivou, emitere koji nijesu povezani u regionalne ili nacionalne mreže, na neprofitne emitere i emitere radijskog programa.

Nacrt pravilnika će razmotriti i usvojiti Savjet Agencije i uputiti ga na javnu raspravu. Nakon javne rasprave biće sumirani njeni rezultati, ugrađeni odgovarajući predlozi i sugestije i pripremljen predlog pravilnika koji će usvojiti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, članovi 14, 63 i 64.
Rok: Treći kvartal 2012.g.

5. IZMJENE I DOPUNE PRAVILNIKA KOJIM SE UTVRĐUJU USLOVI I KVOTE ZA PRUŽANJE KOMERCIJALNIH AUDIOVIZUELNIH KOMUNIKACIJA

Sadržaj aktivnosti:

Zakonom o elektronskim medijima definisano je da plasman proizvoda predstavlja komercijalnu audiovizuelnu komunikaciju koja se sastoji od isticanja unutar programa (uključivanjem ili pominjanjem) nekog proizvoda, usluge ili njihovog trgovinskog znaka, uz određenu finansijsku ili sličnu naknadu.

Članom 96 Zakona propisano je da je plasman proizvoda zabranjen osim u slučajevima propisanih Zakonom, te da Savjet Agencije posebnim aktom utvrđuje način određivanja značajne vrijednosti robe ili usluga koje se plasiraju, uzimajući u obzir da se vrijednost određuje u odnosu na visinu sredstava proizvodnje ili troškova plaćenih za plasiranje roba ili usluga u ovaj program.

Saglasno članu 158 Zakona početak primjene navedenog člana je odložena za januar 2013.g. Imajući to u vidu, tokom 2012. godine treba definisati uslove za početak njihove primjene i omogućiti emiterima da se blagovremeno pripreme za njihovu implementaciju.

Nacrt pravilnika će razmotriti i usvojiti Savjet Agencije i uputiti ga na javnu raspravu. Nakon javne rasprave biće sumirani njeni rezultati, ugrađeni odgovarajući predlozi i sugestije i pripremljen predlog pravilnika koji će usvojiti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, član 96, 158.
Rok: Drugi kvartal 2012.g.

2.2. REDOVNE I TEKUĆE AKTIVNOSTI

1. OBJAVLJIVANJE PODATAKA O TRANSPARENTNOSTI VLASNIŠTVA PRUŽALACA AVM USLUGA

Sadržaj aktivnosti:

Agencija će u "Službenom listu Crne Gore" objaviti podatke pružalaca AVM usluga o: fizičkim i pravnim licima (ime/naziv, sjedište/prebivalište) koja su u toku 2011. godine neposredno ili posredno postala imaoци akcija ili udjela u pružaocu AVM usluge, sa podatkom o procentu akcija ili udjela; vlasničkom učešću u drugim pravnim licima koja su pružaoci AVM usluge; učešću njegovih vlasnika većem od 10% u vlasništvu pravnih lica koja su pružaoci AVM usluga.

Pravni osnov: ZEM, član 129.
Rok: Prvi kvartal 2012.g.

2. REDIZAJNIRANJE I AŽURIANJE VEB SAJTA AGENCIJE

Sadržaj aktivnosti:

Nakon donošenja odluke Savjeta Agencije o rješenju znaka i logotipa Agencije za elektronske medije, pristupiće se redizajniranju veb sajta Agencije za radio-difuziju i ažuriranju u skladu sa novim vizuelnim identitetom Agencije za elektronske medije.

Rok: Prvi kvartal 2012.g.

3. KVARTALINI IZVJEŠTAJI O STANJU TRŽIŠTA DISTRIBUCIJE RADIO I TV PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA

Sadržaj aktivnosti:

Agencija će kvartalno (početkom tekućeg za prethodni kvartal) prikupljati, analizirati i objavljivati podatke o stanju tržišta distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, koji se odnose na broj korisnika usluga

distribucije, pojedinačno učešće platformi, cijene usluga, te druge značajne statističke podatke o tržištu ovih usluga.

Rok: kvartalno

4. FINANSIJSKI PLAN AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE ZA 2013. GODINU

Sadržaj aktivnosti:

Članom 42 Zakona o elektronskim medijima propisano je da se finansiranje Agencije vrši u skladu sa finansijskim planom koji za svaku godinu donosi Savjet, najkasnije tri mjeseca prije početka finansijske godine. Ukupni troškovi rada Agencije obuhvaćeni finansijskim planom, uključujući i rezerve za nepredviđene izdatke, odražavaju realne troškove Agencije potrebne za uspješno ostvarivanje njenih funkcija.

Kako je finansijski plan osnov za definisanje ili redefinisiranje visine naknada koje plaćaju pružaoci AVM usluga za tu godinu, njegovo donošenje biće zasnovano na rezultatima ostvarivanja plana za 2012. godinu, kao i planiranih aktivnosti Agencije u 2013. godini.

Na predlog direktora, plan će usvojiti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, čl. 14. i 42.

Rok: Treći kvartal 2012.g.

5. PLAN RADA AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE ZA 2013. GODINU

Sadržaj aktivnosti:

Plan rada Agencije za određenu godinu predstavlja sintezu njenih programa i zadataka i definiše okvir za operativne aktivnosti. Osim normativnih, nadzornih i redovnih/tekućih aktivnosti, on sadrži i aktivnosti vezane za određene projektne, srednjoročne ili dugoročne aktivnosti.

S obzirom da je njegova implementacija jedan od pokazatelja uspješnog planiranja i realizacije definisane misije, kao i usvojenih ciljeva i zadataka Agencije, on će (pored finansijskog plana i godišnjih izvještaja o radu i finansijskom poslovanju) predstavljati i važan parametar za ocjenu ostvarivanja obaveza Agencije utvrđenih zakonom.

Na predlog direktora Agencije, plan će usvojiti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, član 14.

Rok: Treći kvartal 2012.g.

6. ANGAŽOVANJE NEZAVISNOG OVLAŠĆENOG REVIZORA ZA REVIZIJU OBRAČUNA PRIHODA I RASHODA AGENCIJE U 2012. GODINI

Sadržaj aktivnosti:

Članom 42 Zakona o elektronskim medijima propisano je da svi obračuni prihoda i rashoda Agencije podliježu godišnjoj reviziji od strane nezavisnog ovlašćenog revizora, kojeg, saglasno članu 14. Zakona, angažuje Savjet Agencije. Kako je Agencija dužna da izvještaj ovlašćenog revizora o finansijskom poslovanju Agencije objavi zajedno sa izvještajem o finansijskom poslovanju Agencije za tu godinu, izbor i angažovanje revizora treba sprovesti najkasnije do kraja 2012. godine.

Pravni osnov: ZEM, čl. 14., 15. i 42.

Rok: Četvrti kvartal 2012.g.

7. INFORMACIJA O POŠTOVANJU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA U RADU PRUŽALACA AVM USLUGA

Sadržaj aktivnosti:

Saglasno važećem zakonskom okviru koji reguliše ostvarivanje i zaštitu autorskog i srodnih prava u sektoru radio-difuzije (Zakono o autorskom i srodnim pravima i Zakon o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine), Agencija je prepoznata kao nadležni državni organ za nadzor nad njegovom primjenom. Imajući u vidu stepen poznavanja i primjene prava i obaveza u ovoj oblasti od strane pružalaca AVM usluga, kao i sve veći značaj kvalitetne zaštite ovih prava za konkurentnost AVM sektora u Crnoj Gori,

Agencija će Informacijom o poštovanju autorskog i srodnih prava u radu pružalaca AVM usluga sagledati stanje i trendove po ovom osnovu i dati preporuke za unapređivanje njihovog rada.

Informacija će posebno sadržati podatke o realizaciji obaveza pružalaca AVM usluga vezano za pribavljanje prethodne saglasnosti vlasnika programa koji se emituje ili distribuira; obavezu distribuiranja radijskog i/ili televizijskog programa u potpunosti i bez promjena, u skladu sa dobijenim odobrenjem; distribuciju kodiranih satelitskih programa; distribuciju programa nacionalnih, te regionalnih i lokalnih, javnih emitera.

Informaciju će, na predlog direktora Agencije, usvojiti i objaviti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, član 83.

Rok: Četvrti kvartal 2012.g.

8. INFORMACIJA O IMPLEMENTACIJI PROGRAMSKIH STANDARDNA

Sadržaj aktivnosti:

U skladu sa svojim nadležnostima i obavezom vršenja nadzora nad primjenom usvojenih standarda, Agencija će prikupiti podatke i pripremiti informaciju o stepenu poštovanja obaveza pružalaca AVM usluga, iz izdatog odobrenja, koja se odnosi na poštovanje opštih programskih standarda. Pri tome će se posebna pažnja posvetiti poštovanju standarda kojima se obezbjeđuje zaštita maloljetnika od programskih sadržaja koji mogu da im ugroze integritet kao i zdravstveni, moralni, intelektualni i socijalni razvoj. Kao osnov za izradu ove informacije iskoristiće se rezultati istraživanja koje će sprovesti Agencija.

Informaciju će, na predlog direktora Agencije, usvojiti i objaviti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, članovi 14. i 84.

Rok: drugi i četvrti kvartal 2012.g.

9. INFORMACIJA O POŠTOVANJU USLOVA I KVOTA ZA PRUŽANJE KOMERCIJALNIH AUDIOVIZUELNIH KOMUNIKACIJA

Sadržaj aktivnosti:

U skladu sa svojim nadležnostima i obavezom vršenja nadzora nad primjenom usvojenih standarda, Agencija će prikupiti podatke i pripremiti informaciju o stepenu poštovanja obaveza pružalaca AVM usluga, iz izdatih odobrenja, koja se odnose na zakonske odredbe vezane za zabranjene aktivnosti u pružanju komercijalnih audiovizuelnih komunikacija, obaveze prilikom radijskog i televizijskog oglašavanja i telešopinga, te odredbe vezane za sponzorisanu AVM uslugu i programe. Kao osnov za izradu ove informacije iskoristiće se rezultati istraživanja koje će sprovesti Agencija.

Informaciju će, na predlog direktora Agencije, usvojiti i objaviti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, članovi 85 do 95.

Rok: drugi i četvrti kvartal 2012.g.

10. INFORMACIJA O USAGLAŠENOSTI SADRŽAJA I OBIMA EMITOVANIH PROGRAMA PRUŽALACA AVM USLUGA SA USLOVIMA IZ DOZVOLA

Sadržaj aktivnosti:

U skladu sa nadležnostima i obavezom vršenja nadzora nad primjenom Zakona o elektronskim medijima i podzakonskih akata, a posebno nad izvršenjem obaveza pružaoca AVM usluge da u svemu poštuje uslove iz izdatih odobrenja, Agencija će izvršiti monitoring i pripremiti informaciju o stepenu usaglašenosti strukture i obima emitovanog programa pružalaca AVM usluga sa onima definisanim izdatim odobrenjima za emitovanje.

Informaciju će, na predlog direktora Agencije, usvojiti i objaviti Savjet Agencije.

Pravni osnov: ZEM, član 138

Rok: Četvrti kvartal 2012.g.

11. ANALIZA TRŽIŠTA KOMERCIJALNIH AUDIOVIZUELNIH KOMUNIKACIJA

Sadržaj aktivnosti:

U saradnji sa nadležnim državnim organima i stručnim institucijama, Agencija će izvršiti analizu tržišta komercijalnih audiovizuelnih komunikacija u Crnoj Gori, prevashodno sa stanovišta obima i strukture oglasnih i sponzorisanih sadržaja i ekonomskih efekata prodaje ovih usluga.

Na bazi rezultata istraživanja i analize podataka, Agencija će organizovati okrugli sto na kome će se izvršiti razmjena mišljenja o mogućim mjerama za unapređenje ovog tržišta kao vitalnog uslova za opstanak i razvoj emitera. Takođe, o rezultatima analize i zaključcima sa okruglog stola Agencija će na odgovarajući način informisati javnost.

Rok: Četvrti kvartal 2012.g.

12. INFORMACIJA O REJTINGU/ GLEDANOSTI CRNOGORSKIH ELEKTRONSKIH MEDIJA

Sadržaj aktivnosti:

Pristup objektivnim i mjerljivim podacima o gledanosti (rejtingu) programa elektronskih medija u začajnoj mjeri utiče na odluke oglašivača i emitera vezane za ulaganje u oglašavanje i u produkciju programa.

U cilju potpunijeg izvršavanja svoje regulatorne funkcije u smislu kvalitetnijeg servisiranja potreba i interesa javnosti i pružalaca i korisnika AVM usluga, Agencija će (samostalno ili u saradnji sa relevantnom institucijom), sprovesti istraživanje i obezbijediti podatke o gledanosti/ rejtingu elektronskih medija u Crnoj Gori, kao i pojedinih programa u okviru programske ponude.

Rok: Četvrti kvartal 2012.g.

13. INFORMACIJA O OBIMU I STRUKTURI PROGRAMA JAVNIH EMITERA SA STANOVIŠTA OSTVARIVANJA JAVNOG INTERESA

Sadržaj aktivnosti:

U cilju potpunijeg izvršavanja svoje regulatorne funkcije, Agencija će na osnovu rezultata sopstvenog monitoringa pripremiti informaciju o obimu i strukturi programskih sadržaja programa javnih emitera, sa stanovišta obaveze da obezbijedi adekvatno zadovoljavanje informativnih, kulturnih, obrazovnih i drugih potreba građana po standardima kvaliteta koji nadilazi ozbiljne manjkavosti opšteg nivoa programa koji se bazira na komercijalizmu i konzumerizmu.

Rezultati analize biće predstavljeni u okviru savjetovanja koje će organizovati Agencija, u cilju pomoći da javni emiteri ostvare napredak u ispunjenju društvene funkcije i zakonom definisane misije.

Rok: Drugi i Četvrti kvartal 2012.g.

14. ANALIZA IMPLEMENTACIJE ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

Sadržaj aktivnosti:

Zakon o elektronskim medijima je usvojen u avgustu 2010. godine. Najznačajniji obim aktivnosti je otpočeo imenovanjem organa upravljanja (Savjeta i direktora Agencije) i usvajanjem seta ključnih podzakonskih akata za njegovu primjenu.

Imajući u vidu dinamiku usvajanje podzakonskih akata i izdavanje odobrenja postojećim pružaocima AVM usluga, prve ocjene implementacije zakona moguće je uraditi u prvoj polovini 2012. godine.

Da bi se moglo govoriti o opravdanosti i racionalnosti nekih rješenja iz zakona, treba sagledati cjelinu zakona i tek onda pristupiti eventualnim izmjenama. U tom kontekstu treba sagledati i predloge i sugestije koje su dali Evropska komisija i Savjet Evrope u toku izrade zakona a koji do sada nijesu implementirani.

Imajući u vidu navedeno, Agencija će prirediti Analizu implementacije Zakona i dati preporuke za njegove izmjene ili dopune. Tim povodom Agencija će organizovati okrugli sto na kome će se izvršiti razmjena mišljenja povodom predloženih ili dopunskih zakonskih rješenja.

Rok: Treći kvartal 2012.g.

Pored ovih akata, u toku 2012. godine, donijeće se i akta čije donošenje je bilo planirano u Programu rada za 2011. godinu, a nijesu donijeta u tom roku.

15. REALIZACIJA PROJEKTA "SEE DIGI.TV"

Sadržaj aktivnosti:

U toku 2012. godine, nastaviće se realizacije projekta "Digitalna televizija u državama jugoistočne Evrope" - SEE Digi.TV, koji je odobren u okviru Transnacionalnog programa saradnje država jugoistočne Evrope (SEE) za period 2007. – 2013. (SEE Transnational Cooperation Programme 2007 – 2013), a finansira se kroz strukturalne fondove ERDF, IPA i ENPI.

U fokusu aktivnosti biće koordinacija aktivnosti i razmjena iskustava regulatora vezanih za prelazak sa analognih na digitalne radio-difuzne sisteme u regionu. Cilj projekta je da učini proces digitalizacije bržim, lakšim i uspješnijim, naročito za zemlje jugoistočne Evrope koje još nisu članice Evropske unije (Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Albanija, Makedonija). Pored navedenih zemalja, unutar projekta su i neke od zemalja članica EU: Austrija, Italija, Mađarska, Slovenija (čiji regulator APEK je vođa projekta).

U toku 2012. godine biće sprovedene projektne aktivnosti vezane za:

- izradu i implementaciju uputstva za kreiranje uspješnog pravnog okvira, koje će uvažiti rezultate analize postojećih pravnih okvira;
- kreiranje tehničkog okvira za uvođenje ovih sistema i pripremu specifikacije prijemničke opreme;
- izradu regionalnog uputstva za sprovođenje strategije prelaska sa analognih na digitalne sisteme emitovanja, uz uvažavanje rezultata analize već usvojenih strateških dokumenata u pojedinim zemljama učesnicama u projektu;
- sprovođenje ekonomske analize mogućnosti uvođenja novih usluga;
- izradu regionalnog uputstva za kreiranje i sprovođenje infomativne kampanje;
- kreiranje lokalnog i regionalnog komunikacionog plana za potrošače.

2.3. DIGITALIZACIJA

Usvajanjem Zakona o digitalnoj radio-difuziji, u julu 2011. godine, stvoreni su normativni uslovi za intenziviranje procesa digitalizacije emitovanja. Međutim, osim definisanja rokova i pojedinih pitanja koja se odnose na prvu mrežu digitalne zemaljske radio-difuzije, zakon ne obezbjeđuje dobru osnovu za sveobuhvatno sprovođenje procesa prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju.

Proces dodjele prava na MUX (za operatora multipleksa kao pružaoca AVM usluge na zahtjev) i prava na pristup kapacitetima multipleksa (za emitere), koji su neophodni kako bi se otpočelo korišćenje digitalne platforme za emitovanje odnosno distribuciju radio i TV programa sprovodiće se po osnovu javnog konkursa po procedurama propisanim Zakonom o elektronskim medijima.

Bez obaveze učesća na javnom konkursu, Zakonom su dodijeljena sljedeća prava odnosno status:

- Radio-difuznom centru Crne Gore, status operatora prvog MUXa i prve mreže sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore,
- Radio-televiziji Crne Gore, pravo pristupa prvom MUXu sa nacionalnim pokrivanjem za prenos i emitovanje dva televizijska programa nacionalnog javnog emitera u standardnom kvalitetu slike (SDTV),
- lokalnim javnim emiterima pravo pristupa MUXu sa lokalnim pokrivanjem za emitovanje njihovog programa na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Svi ostali emiteri pravo na pristup kapacitetima multipleksa stižu na osnovu javnog konkursa koji sprovodi Agencija.

Iako ova rješenja daju odgovore na neka od najvažnijih pitanja o pravima i obavezama postojećih emitera, a posebno javnih emitera u procesu prelaska na digitalno emitovanje, ostaju pitanja opravdanosti rješenja ili odsustva rješenja koja će prepoznati povećane troškove sa kojima će se on suočiti u manjem ili većem obimu. Ti troškovi su vezani za: naknade koje emiteri treba da plaćaju Agenciji za elektronske medije u toku simulaksta, troškovi izgradnje mreža za ostale MUX-eve osim mreže za prvi.

Nadalje, postavlja se pitanje spektra prava i obaveza koje treba definisati za korišćenje regionalnih ili lokalnih mreža odnosno MUXeva, i posebno pozicije lokalnih javnih emitera i njihovih osnivača. Jer, polazeći od zakonskog rješenja da su najznačajniji izvori finansiranja lokalnih javnih emitera budžeti jedinica lokalne samouprave koje su im osnivači, jasno je da nadležne skupštine opština treba blagovremeno da donesu odgovarajuće odluke o finansiranju dodatnih troškova koje ovaj proces izaziva.

Pitanje koje zahtijeva detaljniju elaboraciju rješenja su način i dinamika uvođenja HDTV. S obzirom da HDTV emitovanje iziskuje velika sredstva za proizvodnju ovih programa, te da nije realno očekivati da će u narednom periodu, čak ni Televizija Crne Gore otpočeti sa proizvodnjom programa u HDTV formatu, to ovom pitanju treba oprezno pristupiti i usvojiti optimalna rješenja za početak i sprovođenje procesa.

Pitanje standarda digitalne televizije, odnosno da li će se mreže digitalne radio difuzije izgrađivati u DVB-T2 ili DVB-T standardu, takođe nije regulisano zakonom. Ovaj nedostatak treba otkloniti u što skorije vrijeme a u svakom slučaju prilikom donošenja odgovarajućih rješenja za prenosne kapacitete prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije.

Članom 16 Zakona o digitalnoj radio-difuziji predviđeno je gašenje analogne tehnologije do 31.12.2012. godine. Trenutno stanje govori u prilog činjenici da će u praksi doći do određenih problema prilikom primjene ove odredbe. Prije svega, vrlo je teško očekivati da će Radio-difuzni centar Crne Gore uspjeti da do 01.07.2012. godine obezbijedi pokrivanje od 85% stanovništva. Imajući to u vidu, Agencija za elektronske medije suočiće se sa kompleksnim zadatkom kod ispunjavanja svojih obaveza oko sprovođenja javnog konkursa za kapacitet u prvom MUXu, jer će striktno sprovođenje ovih rješenja značajno uticati na određen broj televizijskih emitera.

Zakonom o digitalnoj radio-difuziji je predviđeno i da emiteri koji na dan njegovog stupanja na snagu imaju odobrenja za korišćenje frekvencija prestaju sa emitovanjem svojih televizijskih programa u analognoj tehnologiji najkasnije do 31. decembra 2012. godine. U skladu sa tim, treba imati u vidu da emiterima televizijskih programa, koji imaju dodijeljene analogne TV kanale za nacionalno ili regionalno pokrivanje,

odobrenja za emitovanje ističu 01.03.2012. godine. Izuzetak je emiter Televizije PRO TV kojoj odobrenje ističe 1. oktobra 2012. godine. Što se tiče emitera TV programa, kojima su dodijeljene analogni TV kanali za lokalno pokrivanje odobrenja za emitovanje ističu:

- 01.03.2012: TV Boin, Televizija Panorama, TV SUN, TV Teuta
- 01.06.2012: TV APR
- 31.12.2012: TV Corona, TV Eho, TV Glas Plava, TV Mojkovac, NTV Orion.

Imajući u vidu neusaglašenost rješenja sadržanih u Zakonu o digitalnoj radio-difuziji sa realno očekivanom dinamikom stavljanja u funkciju prvog MUX-a, Agencija bi trebalo da:

- sprovede javni konkurs za dodjelu analognih TV kanala (što je Zakonom o elektronskim medijima predviđena procedura za produženje odobrenja za emitovanje dobijenog na osnovu procedure po osnovu javnog konkursa) ili
- produži važenje izdatih odobrenja za šest ili 12 mjeseci (što ne predviđa ni jedan od dva zakona, ali bi bilo najracionalnije).

U oba slučaja neophodno je usvajanje izmjene Zakona o digitalnoj radio-difuziji jer taj zakon sada ograničava mogućnost analognog emitovanja nakon 31.12.2012. godine (dakle, posle tog roka se ne mogu ni produžiti važeća odobrenja za analogno emitovanje).

Konačno, u toku 2012. godine, aktivnosti Agencije će biti usmjerene na sljedeće:

- Definisane (optimalnog) broja televizijskih i radijskih programa koji bi pored programa nacionalnih javnih emitera mogli ostvariti pravo pristupa prvom multipleksu digitalne zemaljske radio-difuzije. Za uspješno sprovođenje ovog zadatka od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će se tražiti da u što skorijem roku definiše podjelu kapaciteta prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije na kapacitete namijenjene medijskim uslugama i uslugama elektronskih komunikacija. Pri tome, treba početi od pretpostavke da se za ovu podjelu dostavi minimum kapaciteta multipleksa dodijeljen pojedinačnom emiteru, kojim se omogućava optimalan kvalitet prenešene slike i tona a u skladu sa adekvatnim referencama koje se odnose na procjenu kvaliteta istih. Dakle, broj radijskih i televizijskih programa koji mogu dobiti pristup prvom multipleksu digitalne zemaljske radio-difuzije uz optimalan kvalitet prenešene slike i zvuka. Smatramo da u slučaju prvog multipleksa treba insistirati da svi kapaciteti multipleksa budu dodijeljeni AVM uslugama.
- Definisane kriterijuma za raspisivanje konkursa za pristup kapacitetima prvog multipleksa u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim medijima. Ovi kriterijumi spadaju u klasu programskih i ekonomskih kriterijuma tako da treba biti veoma pažljiv prilikom njihovog definisanja, kao i njima pridružene metodologije bodovanja, pogotovo ako se uzme u obzir činjenica da, u zavisnosti od definisanih kapaciteta neće biti prostora za pristup svih postojećih emitera prvom multipleksu. Time vrlo vjerovatno može doći do situacije u kojoj jedan broj postojećih emitera neće moći da nastavi sa emitovanjem programa. S obzirom na značaj blagovremenog sagledavanja opravdanosti poslovnog modela koji obezbjeđuje prelazak na digitalno emitovanje, kao i tešku materijalno-finansijsku situaciju u kojoj radi najveći broj TV emitera, vrlo važan segment pripreme javnog konkursa biće definisanje finansijskih obaveza koje će emiteri imati kako prema regulatornim tijelima (dvije agencije) tako i prema Radio-difuznom centru Crne Gore.
- Raspisivanje konkursa za dodjelu prava na pristup kapacitetima prvog multipleksa na bazi gore definisanih kriterijuma i uslova. Ovaj konkurs treba raspisati u što kraćem roku, bez obzira na dinamiku izgradnje prve mreže digitalne radio-difuzije. Na ovaj način pomoći će se postojećim emiterima da što kvalitetnije budu pripremljeni na prelazni period, kao i da isti promoviraju proces prelaska.
- Raspisivanje javnog konkursa za dodjelu prava za emitovanje posredstvom FM frekvencija. Pri tome, treba razmotriti mogućnost da se ovaj konkurs raspiše zajedno sa konkursom za dodjelu prava na pristup kapacitetima prvog multipleksa.
- U saradnji sa Agencijom za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost propisivanje:

- o načina informisanja javnosti o prelaznom periodu kao i o prestanku analognog emitovanja programa i
- o uputstvo o postupanju krajnjih korisnika u prelaznom periodu.

Za pripremu i realizaciju ovih zadataka, koristiće se aktivnosti koje Agencija za elektronske medije i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost planiraju u okviru projekta SEE Digi.TV.

2.4. MEĐUNARODNA SARADNJA

Unapređenje uspješne saradnje sa međunarodnim organizacijama i institucijama predstavljaće predmet od posebnog značaja i tokom 2012. godine.

Članstvo Crne Gore u međunarodnim institucijama podrazumijeva značajan i sve veći fond obaveza Agencije za elektronske medije na međunarodnom planu, u koje spadaju primjena međunarodnih konvencija i usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa međunarodnim dokumentima iz oblasti regulacije AVM sadržaja, radio-difuzije i dr.

Međunarodne obaveze nalažu aktivno i kontinuirano praćenje rada i učešće predstavnika Agencije u radnim grupama međunarodnih organizacija i institucija, kao i učešće u usvajanju međunarodnih dokumenata iz ove oblasti.

Takođe, Agencija će se posebno fokusirati na saradnju sa međunarodnim donatorima na izradi i implementaciji projekata od značaja kako za elektronske medije u periodu prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju, tako i za olakšavanje tehnološkog prilagođavanja građana novim uslovima na tržištu. U tom smislu nastaviće se i unapređivati saradnja sa predstavnicima OEBSa, Evropske Komisije i Savjeta Evrope, u Podgorici i van Crne Gore.

Nastaviće se aktivno učešće predstavnika Agencije u radu međunarodnih asocijacija čiji je član, a ozbiljna pažnja će se posvetiti učlanjivanju u druge međunarodne organizacije za koje se procijeni da mogu doprinijeti boljoj međunarodnoj saradnji među regulatorima u Evropi i regionu i efikasnijem rješavanju zajedničkih problema koji nas u predstojećem periodu očekuju.

Na osnovu zahtjeva za učlanjenje u Mediteransku mrežu regulatornih organa u oblasti regulacije AVM sadržaja (The Mediterranean Network of Regulatory Authorities - www.rirm.org), koja okuplja 20 regulatora iz 17 država Mediteranske regije i dva regulatora sa statusom člana-posmatrača, Agencija za elektronske medije bi trebalo da (do kraja 2011. godine) dobije status posmatrača i u toku 2012. godine, njeni predstavnici će prisustvovati sastancima mreže.

Agencija će nastaviti aktivno učešće u radu Evropske platforme regulatornih organa (EPRA) i Asocijacije za međunarodnu radio-difuziju (AIB). U skladu sa već ustaljenom praksom, predstavnici Agencije će uzeti učešće na redovnim sastancima EPRAe i radu tematskih radnih grupa između sastanaka.

U drugoj polovini 2011, godine Institut za statistiku UNESCO-a predložio je Agenciji za elektronske medije da, u svojstvu aktivnog člana, učestvuje u radu međunarodne Radne grupe za medijsku statistiku. Aktivnosti Radne grupe fokusiraće se na pripremu međunarodnog istraživanja vezanog za medijsku statistiku, koje će obuhvatati oblasti od velikog interesovanja za Agenciju, uključujući koncentraciju medijskog vlasništva, lingvističku raznovrsnost u nacionalnim informativnim programima, obuku novinara, digitalne medije, itd. Prepoznajući značaj ovakvog istraživanja i učešća Crne Gore u pomenutim aktivnostima, Agencija je preuzela obavezu da učestvuje u radu Radne grupe i koordinira aktivnosti vezane za ovaj projekat na nacionalnom nivou. Predstavnik Agencije učestvovalaće na redovnim sastancima međunarodne Radne grupe koji se planiraju 2012. godine.

3. MATERIJALNO, TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

Zakon o elektronskim medijima i njime ustanovljene nadležnosti Agencije, kao i izuzetno dinamične promjene u normativnim i tehnološkim aspektima u oblasti radio-difuzije, snažno potenciraju obavezu permanentnog osposobljavanja, inoviranja postojećih i sticanja novih znanja svih zaposlenih u Agenciji za elektronske medije.

Svakodnevno se aktuelizuju i intenziviraju zahtjevi ne samo za neprekidni monitoring emitovanog programa sve većeg broja medija, već i za brzom i kvalitetnom analizom emitovanih sadržaja, njihove usklađenosti sa programskim standardima i zakonskim odredbama, te obezbjeđivanju činjenične osnove za odluke organa Agencije.

Sektor za monitoring je od samog početka koncipiran kao dio Agencije utemeljen na korišćenju savremenih tehnologija, uz krajnje racionalno brojčano angažovanje ljudskog resursa. Sada Sektor raspolaže tehničkim resursima za snimanje, arhiviranje i reprodukciju programa 21 televizijske i 54 radio-stanice, što je na donjoj granici realnih trenutnih potreba. Dakle, očigledna je potreba brzog prostornog, tehničkog i kadrovskog unapređenja ovog Sektora kako bi se uspješno izašlo u susret sasvim izvjesnim daleko većim zahtjevima i potrebama u neposrednoj budućnosti. Tim prije što je Agencija jedina institucija u Crnoj Gori koja je tehnički i kadrovski osposobljena da vrši takve vrste poslova (istovremeni programski monitoring velikog broja elektronskih medija).

Zato je strateško opredjeljenje organa Agencije da buduće investicione aktivnosti budu prioritetno usmjerene na tehničko i kadrovsko jačanje ovog Sektora, uz nepromijenjenu strategiju: akcenat na savremenoj tehnologiji i minimalnom broju visokostručnih izvršilaca.

Pri tome, posebna pažnja biće posvećena stvaranju uslova za kvalitetno praćenje primjene obaveza vezanih za učešće evropskih radova i nezavisne produkcije u programu TV emitera koje se moraju primjenjivati od 2013. godine.